

uvarenie - poprava uvarením či oblievaním vreľou vodou (voda, olej, decht) sa v Európe používala už v antike; v starovekom Ríme bolo varenie v kotli používané ako spôsob mučenia a popravy, najmä pri prenasledovaní *kresťanov*; sv. *Vít* a *apoštol Ján Evanjelista* boli podľa legend odsúdení k tomuto spôsobu popravy, ale varenie v oleji zázračne prežili; v období po zániku Rímskej ríše správy o poprave varením chýbajú; táto metóda sa znovu rozšírila v období vrcholného a neskorého stredoveku (14.-15.st.); týmto spôsobom bolo trestané falšovanie peňazí, výnimočne aj *kacírstvo* alebo *travičstvo*; v českých krajinách bola poprava varením používaná výnimočne, existuje o nej len niekoľko svedectvo, napospol z 15.st.; *husiti* takto údajne niekedy zabíjali zajatých katolíckych kňazov či mníchov; trest uvarením sa používal aj v stredovekej Ázii, v Číne, Japonsku; v Indii praktikovaný až do 18.st. ako trest pre prisahancov proti vládarovi; pozri *trest smrti*; *Antipas z Pergamonu*

https://cs.wikipedia.org/wiki/Poprava_uva%C5%99en%C3%ADm

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Ján ponorený do oleja (Norimberská kronika, 1493)

M. J. Schmidt: Martýrium s. Víta (1772)

U. Kunikazu: Ishikawa Goemon varený na smrť za pokus o vraždu vojvodcu Tojotomi Hidejoši v 16.st. (farebný drevorez, pol. 19.st.)

uvarovit - odroda *granátu*; bol objavený r.1832 a pomenovaný po grófovi Sergejovi Semjonovičovi Uvarovovi, štátnikovi a amatérskom zberateľovi minerálov; ide o jeden z najvzácnejších minerálov zo skupiny *granátov*; jeho krásne zelené zafarbenie je spôsobené zvýšeným obsahom chrómu; pozri *drahokamy* a *polodrahokamy*

Uvarovit

uväznená miestnosť - posledná z radu miestností umiestnených za sebou (porovnaj *enfiláda*), do ktorej je možné vstúpiť iba z predposlednej izby; pozri *interiér*; porovnaj *miestnosť uzavretá*

Uväznenie draka a Nový Jeruzalem - 14. grafický list *Apokalypsy* Dürerovej; kompozične v sebe spája námety *Nebeský Jeruzalem* a *Premoženie diabla/Spútanie draka*

A. Dürer: Uväznenie draka a Nový Jeruzalem (1496-1498)

uvedenie do chrámu - predstavenie v chráme**Uvedenie Ježiša do chrámu - Predstavenie Ježiša v chráme****Uvedenie Panny Márie do chrámu/Zasvätenie Márie v chráme/Obetovanie Márie/Predstavenie Panny**

Márie v chráme - Hall: v *Zlatej legende* z 13.st., ktorá vychádza z ranej novozákonnej apokryfnej literatúry a popisuje detstvo *Márie*: „Keď ukončila tri roky dojčenia, priviedli dievča do chrámu *Hospodina* s obetnými darmi. Okolo chrámu bolo pätnásť stupňov, po ktorých sa vystupovalo, zodpovedali pätnástim piesňam stupňov...Dievča postavili na najspodnejší z nich a ona po všetkých vystúpila bez pomoci, ako keby bola dospelá. Keď bolo obetovanie skončené, nechali dievča s ostatnými dievčatami v chráme...každodenne bola navštevovaná anjelmi“; námet sa vyskytuje v západnom kresťanskom umení od 14.st. (výnimočne skôr) buď ako samostatný výjav, alebo ako súčasť *mariánskeho cyklu*; dievča zobrazené ako stúpa po chrámových schodoch (nie vždy ich je pätnásť) ku kňazovi *Zachariášovi*, ktorý ju hore očakáva; zvyčajne zobrazovaná oveľa staršia ako trojročná; otec *Jáchym* a matka *Anna* stoja s ostatnými prizerajúcimi pod stupňami alebo idú za ňou (alebo v rozpore s textom jej *Anna* pomáha vystúpiť hore); *protireformačné* maliarstvo dodáva v podstate *naratívne*mu zobrazeniu *devocionálny* nádych tým, že zobrazuje kľáčiace dieťa pred veľkňazom, s anjelmi nad hlavou, niekedy s rozhojdanými *kadidelnicami*; námet neilustruje iba splnenie požiadaviek židovského zákona týkajúceho sa novorodencov (pozri *Uvedenie Pána do chrámu*), ktoré sa aj tak uskutočňovalo v ranom detstve, ale bol symbolicky ponímaný ako zasvätenie Panny Márie, „vyvolenej nádoby“ Kristovho vtelenia; tých *pätnásť piesní stupňov* sú Žalmy 120-135 známe ako žalmy alebo piesne stupňové alebo ako „malý pútnický žaltár“, a zrejme vznikli ako samostatný celok; spievali ich židovskí *pútnici*, keď putovali do *Jeruzalemu* na tri výročné pútnické slávnosti, alebo boli spievané na pätnástich stupňoch, ktoré podľa židovského dejepiscu *Josepha Flavia* (†100 Kr.) oddeľovali nádvorie žien od nádvorja mužov (porovnaj *esrat naschim* v *synagóge*); pozri *mariánsky cyklus*, *symboly číselné:15*, *biblia*, *Zasvätenie Márie v chráme*

<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%BA>

<http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/->

[/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=2](http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=2)

<http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/->

[/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=8](http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=8)

<http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/->

[/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=16](http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=16)

B. di Fredi: Uvedenie Márie do chrámu (1360)

Bratia z Limburgu: Uvedenie Panny Márie do chrámu (1485-1486)

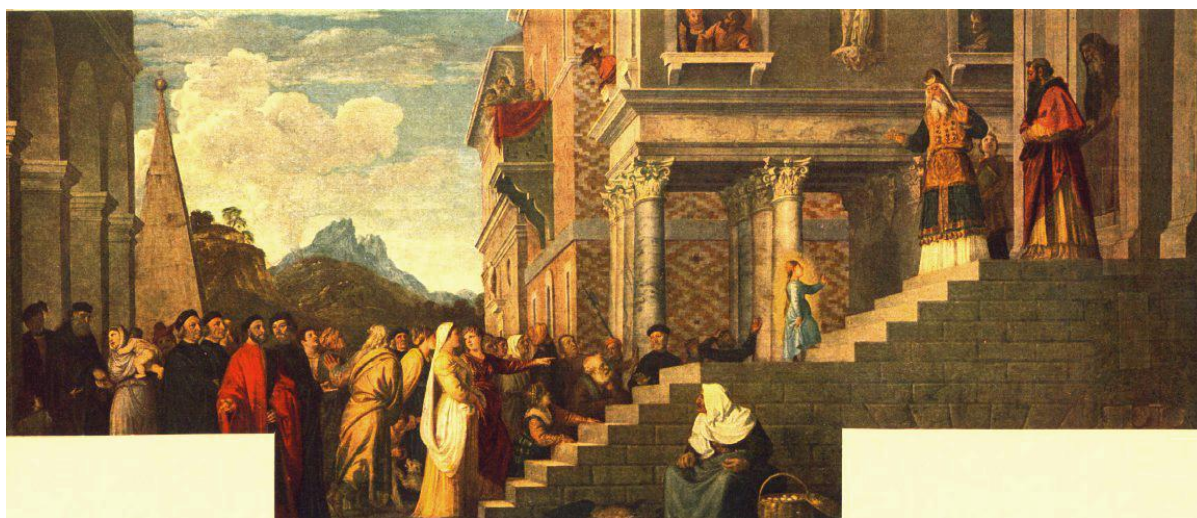
Cima da Conegliano: Obetovanie Panny (1496-1497)

Giotto: Predstavenie Panny Márie v chráme (freska, 1404-1413)

J. Tintoretto: Predstavenie Panny (16.st.)

Tizian: Uvedenie Panny Márie do chrámu (16.st.)

P. Berruguete: Uvedenie panny Márie do Chrámu (Retabulum de Santa María, 1517)

A. Dürer: Predstavenie Panny Márie v chráme (drevoryt zo série Život Panny Márie, 1504-1505)

C. Cort podľa T. Zuccari: Predstavenie Panny v chráme (rytina, 16.st.)

E. Le Sueur: Obetovanie Panny v chráme (1640-1645)

Uza - v súvislosti s heslom *Alah v histórii*: Sýrčania prevzali *Alaha* (vo forme nejakého zobrazenia) od Sumerov; pre Sumerov bol Alah mužským bohom, najvyšším bohom *panteónu*, ktorý mal tri dcéry, *Allat*, *Uzza* a *Manat*

uzatvorený priestor - *priestor uzatvorený*

uzavretá miestnosť - *miestnosť uzavretá*